

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Ostrava - Poruba, Čkalovova 942

Čkalovova 942, 708 00 Ostrava - Poruba

Identifikátor školy: 600 026 841

Termín konání orientační inspekce: 5. - 8. březen 2002

Čj.	141 176/02-005137
Signatura	on6nv544

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola, Ostrava - Poruba, Čkalovova 942 je příspěvková organizace. Sdružuje zvláštní školu, školní družinu a školní jídelnu. V 18 třídách je vyučováno 165 žáků podle vzdělávacího programu zvláštní školy a ve 2 třídách je vyučováno 12 žáků podle vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. Ve 3 odděleních školní družiny je zapsáno 29 žáků. Škola zabezpečuje také individuální vzdělávání žákyně, která je osvobozena od povinnosti docházet do školy. Výchovu a vzdělávání zabezpečuje 27 pedagogických pracovníků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Časová dotace přidělená předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu zvláštní školy. Kontrolou třídních knih a provedenými hospitacemi bylo zjištěno, že členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami vzdělávacího programu.

Pedagogové při stanovování výukových cílů vycházeli ze znalosti individuálních zvláštností a specifických vzdělávacích potřeb žáků. Plánované cíle byly v souladu se zásadou soustavnosti a individuálního přístupu. Příprava na vyučování byla u většiny učitelů promyšlená a odpovídala cílům hodiny.

Výuka předmětu byla sledována u pěti vyučujících. Jeden z nich nesplňuje stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost neměla negativní vliv na průběh hospitované výuky.

Vyučování probíhalo v prostorných kmenových třídách, které jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků. Učební prostředí je podnětné a spoluvytváří podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. Učitelé mohou k výuce předmětu využít počítačovou učebnu s výukovým programem pro český jazyk, školní žákovskou knihovnu i audiovizuální techniku. Kabinet je vybaven zastaralými názornými obrazovými pomůckami, jejich množství neodpovídá velikosti a potřebám školy. Většinu různých pomůcek si vyučující, především v nižších ročnících, zhotovují sami.

Vyučování bylo sledováno v jazykové výchově, slohovém výcviku, čtení a literární výchově. Jednotlivé složky se ve většině hodin vzájemně prolínaly. Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, učivo bylo přiměřeně náročné schopnostem a možnostem žáků. I při frontálním vyučování, které bylo nejčastější používanou formou, učitelé používali individuální přístup k žákům. Metody výuky byly didakticky účinné a odpovídaly jednotlivým fázím vyučovacího procesu. Především sledované hodiny čtení a literární výchovy byly pestré, s častým střídáním učebních činností.

Žákům byl vytvořen dostatečný prostor pro vyjádření názorů a vlastních životních zkušeností. Zadávané úkoly i organizace výuky umožňovaly všem žákům pracovat individuálním tempem a prožít pocit úspěšného uplatnění. Vyučovací čas byl ve většině hodin efektivně využit.

Většina učitelů používala motivační metody s využitím mezipředmětových vztahů, životních zkušeností žáků i aktualizace učiva. Ve čtení a v literární výchově byli žáci aktivizováni i vhodným výběrem článků a textů.

Pedagogové sledovali průběh učebních činností, který průběžně vyhodnocovali. Na základě zhodnocení poskytovali žákům pomoc, případně prováděli korekční postupy procesu učení. Při

všech činnostech respektovali individuální dispozice žáků, oceňovali jejich snahu a úsilí. Hodnocení bylo převážně pozitivní. Klasifikace žáků byla objektivní a učiteli zdůvodněná. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že četnost klasifikace je dostatečná.

Při vzájemné interakci vyučující respektovali osobnost žáků a rozvíjeli jejich komunikativní schopnosti. V některých hodinách byla s využitím vhodných výrazových prostředků velmi účinně rozvíjena fantazie žáků. Učitelé svými verbálními i neverbálními komunikačními dovednostmi pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly pozorovány.

Úroveň výuky českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Kontrolou rozvrhu, třídních knih i hospitační činností bylo zjištěno, že časová dotace výuky předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu a obsah výuky je v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu zvláštní školy. Učební osnovy mají učitelé rozpracovány do časově tematických plánů učiva, které zabezpečují kontinuitu mezi jednotlivými ročníky. Výukové cíle ve sledovaných hodinách vycházely z učebních osnov a odpovídaly aktuálnímu složení třídy.

Hospitace proběhly u šesti vyučujících, jen jeden z nich nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou MŠMT. Všichni byli pečlivě připraveni na vyučování, znali osobní dokumentaci a specifické vzdělávací potřeby žáků.

Učebny jsou prostorné a dobře osvětlené. Nadbytek slunečního světla je možno regulovat žaluziemi. Ve většině tříd jsou klasické školní lavice, židle, koberec pro relaxaci a skřínky na uložení žákovských i učebních pomůcek. K výzdobě jsou použity žákovské práce a obrazové pomůcky zaměřené na právě probírané učivo. V některých třídách je vedle dalších pomůcek i počítač, který je využíván pro individuální procvičování početních operací. Vyučující mají k dispozici i počítačovou učebnu. V průběhu inspekce byla didaktická technika využívána účelně.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům, věku žáků i jejich individuálním schopnostem. Organizační pokyny byly jasné, stručné a žákům přiměřené. Učitelé využívali rozmanitých metod a organizačních forem, vytvářeli prostor pro samostatné a aktivní učení. Organizace výuky umožňovala všem žákům prožít pocit úspěšného uplatnění. Vyučovací čas byl účelně využit.

Vstupní i průběžná motivace vycházela z pozitivního vztahu mezi učitelem a žáky. K motivaci bylo využito zkušeností žáků, příklady z praktického života, mezipředmětové vztahy a v první třídě i společný zpěv písně navozující učivo.

Učitelé sledovali jak se daří žákům osvojovat si nové učivo, průběžně je hodnotili a výsledky hodnocení využívali ke korekci dalšího postupu. Zkoušení a opakování důsledně navazovalo na probrané a procvičené učivo, hodnocení výkonu žáků bylo objektivní, spravedlivé a zdůvodněné.

Pravidla vzájemného jednání jsou dána školním řádem a vnitřním řádem školy. Učitelé i žáci tato pravidla respektují. Komunikace ve třídě byla založena na vzájemné důvěře mezi učitelem a žáky. Dobré vztahy se promítaly do pozitivního vztahu k výuce. Ve vyučování byly rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků. Verbální i neverbální komunikace učitelů měla velmi dobrou úroveň.

Úroveň výuky matematiky je hodnocena jako vynikající.

Pracovní vyučování

Časová dotace pracovního vyučování odpovídá schválenému učebnímu plánu. Obsah výuky je členěn na dílenské práce, pěstitelské práce a práce v domácnosti. Podíl jednotlivých složek i jejich realizace ve vyučovacích hodinách je v souladu se schválenými učebními osnovami vzdělávacího programu zvláštní školy. Obsah výuky mají vyučující zpracován v tematických plánech. Stanovené výukové cíle ve sledovaných hodinách respektovaly složení tříd a skupin. V nižších ročnících byly zaměřeny na vytváření a osvojování individuálních praktických dovedností a návyků, ve vyšších ročnících na aplikaci teoretických poznatků v praxi a na předprofesní přípravu žáků. Své praktické dovednosti žáci rozvíjejí v rámci modelářského kroužku.

Ze čtyř pedagogů, u nichž proběhla hospitace, nesplňují dva podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost průběh a kvalitu výuky neovlivnila. Výuka pracovního vyučování probíhá ve dvou dílnách, učebně šití, cvičné kuchyni, na školním pozemku i v běžných třídách. Cvičná kuchyň je v současné době upravována tak, aby lépe vyhovovala požadavkům výuky.

Struktura vyučovacích hodin i zvolené formy odpovídaly stanoveným výukovým cílům. Respektovala složení tříd, skupin i individuální schopnosti a možnosti jednotlivých žáků. Organizační pokyny byly jednoznačné a přiměřené věku žáků. Velká pozornost ze strany vyučujících byla věnována správným technologickým a pracovním postupům. Činnosti byly názorně předváděny a verbálně komentovány. Při výkladu bylo využito mezipředmětových vztahů i životních zkušeností žáků. Úkoly byly diferencované s cílem umožnit žákům pracovat individuálním tempem. Ve všech hodinách byl vyučujícími kladen důraz na úspěšné splnění úkolu a vytváření kladného vztahu k práci. Ve sledovaných hodinách byl vyučovací čas využit efektivně. Zásady psychohygieny a bezpečnosti práce byly dodrženy.

Motivace byla založena na znalosti smyslu vykonávané práce, její užitečnosti a očekávání jejího výsledku. Byla také diferencovaná v závislosti na individuálních životních zkušenostech a pracovních dovednostech žáků. V průběhu pracovních činností poskytovali vyučující žákům pomoc, prováděli vyhodnocení dílčích výsledků a na jejich základě prováděli korekční postupy, případně opakovali názornou instruktáž. Hodnoceny byly nejen výkony žáků, ale i jejich snaha a zájem o práci. Hodnocení bylo objektivní a převážně pozitivní.

Komunikace mezi učitelem a žáky byla zaměřena na informace, pokyny, pochopení významu instrukcí a umožňovala žákům diskusi k jednotlivým pracovním činnostem. V průběhu sledované výuky měli žáci také dostatečný prostor pro vzájemnou komunikaci a spolupráci. Psychosociální podmínky výuky byly pozitivně ovlivněny profesionální úrovní vyučujících i jejich schopností komunikace. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly pozorovány.

Úroveň výuky pracovního vyučování je hodnocena jako velmi dobrá

Tělesná výchova

Kontrolou pedagogické dokumentace a hospitacemi bylo zjištěno, že přidělená časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu a obsah učiva je v souladu s osnovami vzdělávacího programu. Vyučující jsou informováni o specifických schopnostech a možnostech žáků. Na základě těchto znalostí stanovují jednotlivé výukové cíle, které odpovídají aktuálnímu složení tříd a skupin. Výukové cíle v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí jsou zaměřeny na funkci vzdělávací, rozvojovou, socializační, kompenzační a zdravotně preventivní.

Výuka byla sledována u třech vyučujících. Jeden z nich nesplňuje stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost sledovanou výuku neovlivnila.

Materiální podmínky pro výuku předmětu jsou velmi dobré. Škola má k dispozici tělocvičnu, posilovnu a venkovní hřiště. Tělocvična svými parametry, vybavením a sociálním zázemím

splňuje požadavky pro výuku tělesné výchovy. Rozmístění cvičebního nářadí v nářadovně umožňuje jeho snadnou manipulaci při přípravě na vyučování. Posilovna je velmi kvalitně vybavena a hřiště umožňuje realizovat výuku za příznivého počasí venku. Kabinet tělesné výchovy je vybaven i učebními pomůckami pro výuku netradičních sportů.

Sledované hodiny byly zaměřeny na rozvoj kondičních a koordinačních předpokladů, míčové hry a na jógová cvičení. Stavba hodin respektovala obecné didaktické zásady pro výuku tělesné výchovy. Organizační pokyny byly jednoznačné a srozumitelné. Žáci zvládali základní pojmy a cvičili podle pokynů. Používané metody výuky odpovídaly náročnosti učiva, respektovaly individuální možnosti a bezpečnost žáků. Vyučovací čas byl z pohledu pohybových aktivit využit efektivně a v souladu s psychohygienickými požadavky. Někteří žáci pocházející ze sociokulturně znevýhodněného prostředí neměli odpovídající cvičební úbor.

Vyučující využívali k motivaci přirozené soutěživosti žáků a jejich spontánního zájmu o pohyb, v hodině jógy pak i relaxační hudbu. Všichni učitelé při hodnocení respektovali individuální možnosti žáků. Používali pochvalu a povzbuzení. Hodnocení bylo všemi žáky akceptováno.

Stanovená pravidla chování a jednání byla všem žákům známa a jimi dodržována. V hodinách měli vytvořen dostatečný prostor pro prožívání pohybových aktivit a v průběhu sledovaného vyučování projevíli kladný vztah k výuce předmětu. Osobnosti učitelů a jejich pohybové dovednosti pozitivně ovlivňovaly podmínky výuky.

Úroveň výuky tělesné výchovy je hodnocena jako velmi dobrá.

Řečová výchova

Výuka předmětu probíhá v souladu s učebním plánem. Vyučující mají zpracované rámcové časově tematické plány vycházející z metodických doporučení osnov a respektující cíle a poslání řečové výchovy uvedené v osnovách vzdělávacího programu. Plány s využitím mezipředmětových vztahů zahrnují cvičení artikulační, fonační, intonační, cvičení na rozvoj fonemického sluchu, smyslového vnímání, motoriky, tematické okruhy na rozvoj slovní zásoby a komunikativních dovedností. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd.

Výuka byla sledována u třech vyučujících. Jeden z nich nesplňuje stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Kvalita a úroveň výuky tím nebyla negativně ovlivněna. Škola má učebnu pro individuální logopedickou péči. Sledovaná výuka však probíhala v kmenových třídách, protože jsou kvalitně vybaveny obdobně jako odborná učebna. Vyučující mají k dispozici řadu pomůcek i materiálů k zajištění kvalitní logopedické péče a rozvoji verbální komunikace žáků.

Struktura sledovaných hodin odpovídala specifickým potřebám žáků. Vyučující dbali na zásady a správné postupy vedoucí k rozvoji komunikačních dovedností žáků. Důsledným individuálním přístupem zohledňovali různý stupeň postižení projevující se v úrovni řečových schopností, smyslového vnímání a slovní zásoby jednotlivých žáků. Používané organizační formy a metody výuky směřovaly ke splnění stanovených cílů. Organizace vyučování odpovídala psychohygienickým požadavkům a čas byl efektivně využit. Výběr učebních činností umožňoval všem žákům úspěšné uplatnění a pozitivní emocionální prožívání.

Přirozená a nenásilná motivace měla příznivý vliv na pracovní atmosféru ve všech sledovaných hodinách. Využívání říkanek, motivačních výzev, názornosti i navozování známých situací aktivizovalo žáky ve všech učebních činnostech. Motivačně působilo i pozitivní pochvalné hodnocení, které oceňovalo nejen snahu a pokrok jednotlivých žáků, ale i pouhé jejich zapojení do probíhajících činností.

Positivní vztahy mezi vyučujícími a žáky se projevovaly v ochotě většiny žáků ke spolupráci

při všech činnostech. Aktivita žáků byla spontánní. Schopnost vyučujících rozvíjet jednotlivé prvky sdělovacího procesu postižených žáků a jejich vlastní úroveň verbálních dovedností pozitivně ovlivňovala podmínky výuky.

Úroveň výuky řečové výchovy je hodnocena jako velmi dobrá.

Třídy pomocné školy

Ve dvou třídách, kde jsou vzdělávání žáci podle vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, bylo kontrolou rozvrhu hodin, třídních knih a hospitacemi zjištěno, že výuka probíhá podle schváleného učebního plánu a je v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu.

Stanovené výukové cíle vycházely ze znalosti psychologické a speciálně pedagogické diagnózy žáků a z jejich specifických vzdělávacích potřeb. Příprava pedagogů na vyučování byla svědomitá a promyšlená.

Ve třídách vyučují učitelky splňující stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pedagogické pracovnice mají podle potřeby k dispozici asistenty (vychovatelku školní družiny, asistenta vykonávajícího civilní službu, případně účastnice rekvalifikačního kurzu pro nezaměstnané absolventky středních škol).

Škola má bezbariérový přístup i dostatek vhodných prostor pro výuku. Třídy působí velmi dobrým estetickým dojmem a splňují požadavky pro dodržování psychohygienických zásad. Vybavení učebními pomůckami je dostatečné. Žáci mohou využívat i počítačovou učebnu s vhodnými výukovými programy.

Hospitace byly uskutečněny v hodinách čtení, psaní a počtů. V průběhu sledovaných hodin se obsah jednotlivých předmětů vzájemně prolínal i s výchovnými složkami. Struktura vyučovacích hodin vycházela z výukových cílů a aktuální situace ve třídách. Výběr, sled a množství informací odpovídal požadavkům učebních osnov, byl přiměřený náročnosti učiva i potřebám žáků. V hodinách se střídaly rozmanité organizační formy. Názorně demonstrační vyučovací metody a metody praktických činností byly neustále provázeny metodami verbálními. Prioritou ve všech učebních činnostech byl individuální přístup vyučujících. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a vytvářela jim i prostor pro pozitivní emocionální prožívání úspěchu ve školní práci. Pedagogové včas zaznamenali projevy únavy žáků a vhodně zařazovali relaxační chvíle.

Vyučující vhodně motivovali jednotlivé činnosti. Časté střídání živějších a klidnějších zaměstnání udržovalo požadovanou pozornost a aktivitu žáků. Prověřování návyků, dovedností a znalostí bylo prováděno nenásilným způsobem a odpovídalo mentální úrovni jednotlivých žáků. Hodnocení bylo vždy pozitivní, oceňovalo snahu a vynaložené úsilí.

Žáci byli seznámeni s pravidly chování a jednání ve škole. Ve sledovaných hodinách tato pravidla dodržovali. V jejich chování se zřetelně odrážel kladný vztah k vyučujícím. Pedagogové cíleně a všestranně rozvíjeli komunikační schopnosti jednotlivých žáků. Kvalitní verbální a neverbální komunikace vyučujících pozitivně ovlivňovala vzájemnou interakci s žáky ve vyučování i o přestávkách.

Úroveň výuky v pomocných třídách je hodnocena jako velmi dobrá

Hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování výuky je v souladu s učebními plány a učebními osnovami vzdělávacích programů. Příprava vyučujících je promyšlená a podřízená splnění stanovených výukových cílů. Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá.

Pět z dvaceti sedmi pedagogických pracovníků nesplňuje stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Hospitacemi bylo zjištěno, že tato skutečnost neovlivňuje negativně kvalitu výuky. Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Škola má dostatek vhodných prostor pro výuku. Vybavení tříd a odborných učeben školním nábytkem a učebními pomůckami je průměrné. Celkově jsou materiální podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Struktura vyučovacích hodin i použité formy a metody výuky respektují individuální zvláštnosti žáků a jejich specifické vzdělávací potřeby. Organizace výuky, použité formy a metody práce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Motivace provázela všechny učební činnosti. Hodnocení bylo převážně pozitivní, přihlíželo k individuálním dispozicím žáků, jejich snaze a vynaloženému úsilí. Motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Positivní psychosociální podmínky výuky odráží kvalitní vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky. Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je hodnocena jako vynikající.

Celkově je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitel školy má do roku 2010 písemně zpracován rámcový dlouhodobý program rozvoje školy. Program je zaměřen na oblast výchovně vzdělávací, provozně organizační, materiálně technickou a oblast zájmové činnosti. Je zpracován na základě analýzy stávajících podmínek a celkového hodnocení školy, které je průběžně prováděno formou výročních zpráv.

Hlavní úkoly školy na školní rok 2001/2002 odpovídají stanovené koncepci rozvoje. Jsou doplněny systémem plánů zahrnující všechny součásti školy, pedagogické a provozní porady, třídní schůzky, kontrolní činnost, další vzdělávání pedagogických pracovníků, činnost zájmových kroužků a mimoškolních aktivit, minimální preventivní program, apod. Minimální preventivní program je velmi dobře zpracován, avšak neodpovídá v plném rozsahu metodickému pokynu k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Plán na školní rok je konkrétně rozpracováván a kontrolován v týdenních plánech včetně termínů a odpovědností. Plán letošních hlavních úkolů v oblasti zlepšení materiálních podmínek (rekonstrukce zdravotnické, vodoinstalace a ústředního topení) je finálně kryt a v současné době realizován.

Plánování odpovídá potřebám školy i specifickým potřebám žáků. S hlavními úkoly ve školním roce 2001/2002 jsou pracovníci školy prokazatelně seznámeni. Zákonní zástupci žáků byly o plánu hlavních úkolů informovány na jednání občanského sdružení rodičů a přátel dětí, které při škole pracuje.

Škola reagovala na doporučení metodického pokynu a do výuky občanské výchovy v 8. a 9. ročníku vyučující zařadili témata z oblasti výchova k volbě povolání. Kontrolou povinné pedagogické dokumentace a hospitacemi bylo zjištěno, že ve škole je vyučováno v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti (organizace školy, provozní řád, vnitřní řád, řády odborných učeben, režim školy, pracovní řád pro zaměstnance, vnitřní platový předpis, příkazy a směrnice ředitele školy v oblasti požární ochrany a bezpečnosti práce, apod.) je vedena kvalitně a v odpovídajícím rozsahu. Graficky zpracované organizační schéma, písemně stanovené kompetence a povinnosti jednotlivých pracovníků vymezují

organizační strukturu školy, která umožňuje řediteli školy efektivní řízení. Demokratické řízení se opírá i o poradní orgány ředitele školy (pedagogická rada, rozšířené vedení školy, metodická sdružení).

Vnitřní informační systém odpovídá velikosti a potřebám školy. Využívá informační tabule ve sborovně, každodenního kontaktu ředitele školy se všemi pracovníky a v případě potřeby i školního rozhlasu.

Rodičům žáků jsou potřebné informace podávány prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek a konzultačních hodin. Kontrolou zápisů v žákovských knížkách bylo zjištěno, že odpovídající informace jsou podávány průběžně. V případě aktuální potřeby jsou zákonní zástupci žáků písemně vyzváni k osobní návštěvě školy. Vnější informační systém má jasně vymezená, veřejně přístupná pravidla, včetně kompetencí, pravomocí a stanovených hodin pro jednání.

Při škole pracuje občanské sdružení rodičů a přátel dětí, které pomáhá ekonomicky zabezpečit realizaci jednorázových mimoškolních aktivit.

Prezentace na veřejnosti je velmi dobrá. Škola spolupracuje s ostatními speciálními školami a školskými zařízeními ve městě, spolupracuje také s občanským sdružením rodičů a přátel dětí při škole, organizuje Den otevřených dveří, pořádá výstavu výtvarných prací žáků a realizuje i svůj grantový program „Škola dokořán“ (15 zájmových útvarů) pro žáky školy i žáky bydlící v jejím okolí. Nedílnou součástí prezentace školy je její výroční zpráva o činnosti, která obsahuje požadované náležitosti, má velmi dobrou vypovídací hodnotu včetně sebehodnocení a nastínění úkolů pro příští školní rok.

Vedení a řízení pracovníků se opírá o stanovené kompetence a pracovní náplně. Ze zápisů z porad je patrné, že ředitel školy akceptuje podněty a připomínky rozšířeného vedení. Z rozhovorů s učiteli i předsedkyní odborové organizace vyplývá, že vedení pracovníků je demokratické. Podporou projektu k výzdobě školy, podporou dalšího vzdělávání učitelů (včetně ekonomického zabezpečení), znovuzřízení metodických sdružení i realizací zájmových kroužků v rámci grantového úkolu vytváří ředitel školy podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pedagogických pracovníků.

Vnitřní kontrola vychází z plánu kontrolní činnosti, který zahrnuje celou organizační strukturu. Plán vymezuje cíle, úkoly i časový harmonogram kontrol.

Kontrola provozu je ve spolupráci se všemi pracovníky každodenní, kontrola hospodaření je v součinnosti s ekonomkou školy prováděna průběžně.

Kontrolu výchovně vzdělávací činnosti provádí ředitel školy a jeho zástupkyně. Zahrnuje pedagogickou dokumentaci, práci třídních učitelů a výchovného poradce, hospitační činnost i sledování úrovně výsledků výuky. Povinná dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu. Pouze při vedení třídních knih a třídních výkazů byly shledány drobné formální nedostatky, které však byly v průběhu inspekce odstraněny. V letošním školním roce provedl ředitel školy 14 a jeho zástupkyně 11 hospitací. Ze zápisů vyplývá, že jsou prováděny pohospitační pohovory a s jejich závěry jsou učitelé seznámeni. Závěry z hospitací, které provádí vedení školy, jsou v relaci se zjištěním školních inspektorů.

Pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků využívá vedení školy od středního stupně zvláštní školy srovnávací písemné práce z českého jazyka a matematiky.

Ředitel školy provádí analýzu výsledků kontrol a na jejím základě přijímá účinná opatření (např. opatření vyplývající z inspekční zprávy a protokolu z května 1999).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Rozsah plánování odpovídá velikosti školy. Je účelné a respektuje specifické potřeby školy formulované v programu dlouhodobého rozvoje. Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizační uspořádání školy i informačních systémů je efektivní a v souladu s obecně platnými normami. Kvalita a funkčnost organizování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení pracovníků je demokratické a v součinnosti s aktivizující motivací vytváří ve škole pracovní atmosféru podporující rozvoj tvořivosti a iniciativy pracovníků. Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrola postihuje celou organizační strukturu školy. Výsledky kontrol jsou vyhodnocovány a ředitelem jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Kontrolní mechanismy plní svou zpětnovazební funkci a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V oblasti hodnocení dodržení závazného ukazatele rozpočtu NIV bylo zjištěno, že závazný ukazatel neinvestičních výdajů byl dodržen.

Byly stanoveny rozpočtové ukazatele pro oblast přímých nákladů v celkové výši 8 713 635 Kč, tyto prostředky byly plně vyčerpány. Škola sleduje odděleně čerpání přímých nákladů přidělených ze státního rozpočtu v účetnictví pomocí analytické evidence. Podíl přímých nákladů ze státního rozpočtu představuje 81,3 % z celkových provozních nákladů školy.

Ve sledovaném období byl dosažen hospodářský výsledek ve výši – 150 521 Kč (ztráta). Ztráta vznikla z částečného nepokrytí nákladů na odpisy rozpočtem NIV.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci byly školou dodrženy.

Údaje o vyplacených mzdových prostředcích za sledované období uvedené ve statistickém výkaze o pracovnících a mzdách se shodovaly s údaji v účetní evidenci.

Osobní spisy, které byly předloženy ke kontrole, jsou vedeny pečlivě a zodpovědně, obsahují kompletní věrohodnou dokumentaci. Kontrolní zápočty správnosti zařazení do platových tříd a platových stupňů byly provedeny namátkou u 12 zaměstnanců školy. U tří zaměstnankyň bylo zjištěno, že zaměstnavatel nepostupoval v souladu s platovými předpisy a provedl nesprávně zápočet let odborné praxe, konkrétně zákonné doby mateřské dovolené a další mateřské dovolené. V jednom případě měla být zaměstnankyně zařazena od února 2001 o jeden platový stupeň výš a v důsledku toho vznikl do konce roku 2001 nedoplatek na platu. U zbývajících dvou zaměstnankyň neměla tato skutečnost v kontrolovaném období vliv na zařazení do platového stupně a uvedený nedostatek byl v průběhu kontroly odstraněn.

Škola má zpracován vnitřní platový předpis s datem účinnosti od 1.1.1999. Před vydáním byl projednán s příslušným odborovým orgánem. Nedostatek týkající se zápočtu doby odborné praxe, v případě neplnění kvalifikačního předpokladu vzdělání potřebného pro výkon práce, byl v průběhu kontroly odstraněn.

Princip čerpání nenárokových složek platů v poměru 80 % na osobní příplatky a 20 % na odměny byl školou dodržen.

Zvláštní příplatky, příplatky za vedení, jakož i další plat byly v kontrolovaném roce vypláceny zaměstnancům školy v souladu s platnými právními předpisy. V oblasti vyplácení nenárokových složek platu zaměstnanců školy nebylo zjištěno v žádném případě porušení zákonem stanovené výše osobních příplatků. Kontrola byla provedena namátkou podle výplatních lístků.

Důvody změn ve výši osobních příplatků byly se zaměstnanci projednávány, což je písemně doloženo v osobních spisech zaměstnanců. Odměny vyplacené zaměstnancům školy v kontrolovaném období za splnění mimořádných úkolů jsou doloženy písemným zdůvodněním. Řediteli školy byly vyplaceny odměny na základě písemného stanovení nadřízeným orgánem.

Na úseku tvorby a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP) bylo zjištěno, že zásady hospodaření s FKSP a rozpočet jsou zpracovány. Je veden samostatný účet u peněžního ústavu, propočítaný základní příděl do FKSP je správný. Namátkovou kontrolou účetních dokladů bylo zjištěno, že většina účetních dokladů obsahuje požadované náležitosti. Zjištěné nedostatky administrativního charakteru týkající se zásad hospodaření s FKSP a náležitostí účetních dokladů byly v průběhu kontroly odstraněny. Kontrolou použití finančních prostředků bylo v jednom případě zjištěno porušení rozpočtové kázně, kdy prostředky byly vynaloženy na účel, který není v souladu s platnými předpisy.

Prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly školou využity ve mzdové oblasti efektivně. Nedostatek byl zjištěn při zápočtu let odborné praxe, kdy zaměstnavatel nepostupoval v souladu s platnými platovými předpisy a tím vznikl nedoplatek na platu.

Na úseku FKSP bylo zjištěno neefektivní čerpání prostředků a porušení rozpočtové kázně s důsledky odvodu neoprávněně použitých peněžních prostředků do státního rozpočtu. Zjištěné administrativní nedostatky byly v průběhu kontroly odstraněny.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Použití prostředků na učebnice, učební pomůcky a vzdělávání zaměstnanců odpovídá přiděleným prostředkům a účel jejich použití byl dodržen. Finanční prostředky přidělené na ONIV byly plně vyčerpány. Podíl prostředků na učebnice je 29,5 %, na učební pomůcky 30,1 % a na vzdělávání je 6,8 % z celkových ONIV. Průměrná částka ONIV představuje 803 Kč na jednoho žáka.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na učebnice, učební pomůcky a vzdělávání zaměstnanců byly efektivně a účelně vynaloženy.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Ze státního rozpočtu byly přiděleny účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Účelové prostředky byly plně vyčerpány, další prostředky na vzdělávání škola použila z ostatních neinvestičních nákladů. Kontrolou účetních dokladů bylo zjištěno, že účelové prostředky byly vynaloženy efektivně a účel jejich použití byl dodržen.

Účelové prostředky byly vynaloženy efektivně a účelně.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Ze státního rozpočtu nebyly poskytnuty žádné investiční prostředky, ani nebyly čerpány z vlastních zdrojů.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Zpracování výroční zprávy o hospodaření školy je v souladu se zákonnou úpravou.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu na platy byly školou využity efektivně. Nedostatek byl zjištěn při zápočtu let odborné praxe a tím vznikl nedoplatek na platu.

Na úseku FKSP bylo zjištěno neefektivní čerpání prostředků a porušení rozpočtové kázně s důsledky odvodu neoprávněně použitých peněžních prostředků do státního rozpočtu. Zjištěné administrativní nedostatky byly v průběhu kontroly odstraněny.

Ostatní finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vynaloženy efektivně a na sledovaných úsecích nebylo zjištěno jejich ne hospodárné použití.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Škola má kvalitně zpracovaný plán výchovného poradenství. Výchovná poradkyně ve spolupráci s metodikem prevence sociálně patologických jevů, třídními učiteli a vedením školy sleduje a řeší výchovné i výukové problémy a otázky spojené s volbou povolání.

Vede evidenci vycházejících žáků, seznamuje je s možnostmi dalšího školního vzdělávání, organizuje exkurze a návštěvy na školách, o něž mají žáci zájem, organizuje i setkání s rodiči vycházejících žáků, kde podává informace o možnostech dalšího uplatnění žáků. Bohužel zájem rodičů o tyto akce není příliš velký.

Druhou základní oblast práce výchovné poradkyně tvoří práce s problémovými žáky. Organizuje depistáže žáků s prospěchovými a výchovnými problémy a koordinuje výchovně vzdělávací působení pedagogů a zákonných zástupců žáků. V současné době má v evidenci 12 problémových žáků (trestná činnost, neomluvené absence, kázeňské přestupky a špatná pracovní morálka ve vyučování).

Výchovná poradkyně se účastní dalšího vzdělávání a získané poznatky přenáší do výchovného působení školy. Kontrolou osobní dokumentace žáků bylo zjištěno, že od poslední orientační inspekce je patrný kvalitativní posun ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Ostrava a Speciálně pedagogickým centrem Ostrava-Kunčice.

Úroveň výchovného poradenství je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zřizovací listina čj. 29/4 ze dne 21. června 2001,
- rámcový dlouhodobý program rozvoje školy,
- stanovené hlavní úkoly na školní rok 2001/2002,

- plán výchovného poradce a minimální preventivní program,
- plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- plán činnosti zájmových kroužků,
- plán kontrolní činnosti,
- zahajovací výkaz školy,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001,
- stanovení rozpočtových ukazatelů pro oblast přímých nákladů ze dne 18. října 2001,
- účetní sestavy za rok 2001, výkaz zisku a ztráty Úč ROPO 4-02 za rok 2001,
- výplatní lístky zaměstnanců školy za rok 2001,
- výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2001,
- vnitřní platový předpis z 1. ledna 1999 včetně doplňků,
- dokumentace ředitele školy k vyplácení nenárokových složek platu,
- zásady pro tvorbu FKSP za rok 2001 a rozpočet na rok 2001,
- hlavní účetní kniha za rok 2001,
- účetní doklady FKSP za rok 2001,
- účetní doklady - faktury přijaté č. 511 - 582, pokladna říjen roku 2001,
- výroční zpráva o hospodaření za rok 2001,
- organizační řád školy, vnitřní řád školy,
- dokumentace ředitele školy k vyplácení nenárokových složek platů,
- časově tematické plány sledovaných předmětů,
- záznamy ředitele a zástupkyně ředitele z provedených hospitací,
- srovnávací písemné práce z českého jazyka a matematiky, grafické práce žáků,
- podklady o zjištěných skutečnostech a hospitační záznamy školních inspektorů,
- inspekční zpráva čj. 146 200/99 - 011091 ze dne 4. května 1999,
- protokol o kontrole čj. 146 201/99-0111 091 ze dne 4. května 1999.

ZÁVĚR

Od předchozí inspekce, která proběhla v květnu 1999, došlo k následujícím změnám :

- s nástupem nového ředitele školy došlo k jasnému vymezení kompetencí pracovníků školy a k výraznému zlepšení interpersonálních vztahů,
- kontrola výchovně vzdělávací činnosti je prováděna prostřednictvím hospitací a formou pololetních srovnávacích písemných prací z českého jazyka a matematiky,
- na škole byla pod vedením zkušených pedagogů zřízena metodická sdružení podle stupňů zvláštní školy,
- vysvědčení jsou vystavována na předtištěných formulářích SEVT v souladu s informací k vyplňování vysvědčení,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 je zpravována v souladu s obecně platnými právními předpisy,
- škola zlepšila spolupráci se zařízeními výchovného poradenství,

- škola dle finančních možností průběžně zlepšuje své materiální podmínky a vybavení.

Nové vedení školy tak reagovalo na nedostatky a doporučení uvedené v minulé inspekční zprávě.

Na základě zjištěných a uvedených skutečností vykazuje škola ve vybraných sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň vzdělávání. Také podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

V oblasti efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům bylo na úseku FKSP zjištěno neefektivní čerpání prostředků a porušení rozpočtové kázně s důsledky odvodu neoprávněně použitých prostředků do státního rozpočtu. Ostatní finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vynaloženy efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivo Závodný	Mgr. Ivo Závodný
Členové týmu	PhDr. Vladimír Vocelka	PhDr. Vladimír Vocelka
	Mgr. Lenka Vojtovičová	Mgr. Lenka Vojtovičová
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Alena Ledabylová Hana Jánošková	

V Bruntále dne 26. března 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Přemysl Čapanda

Mgr. Přemysl Čapanda
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Moravskoslezský kraj, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října, 702 18 Ostrava 2	2002-04-29	141 224/02-005137
Moravskoslezský kraj, 28. října, 702 18 Ostrava 2	2002-04-29	141 225/02-005137

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.